



Correctievoorschrift VSBO PKL

2019

tijdvak 1
maandag 13 mei
07.30 - 10.00 uur

Economie

Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het bijgeleverde programma Wolf.
Zend de gegevens uiterlijk maandag 27 mei 2019 elektronisch naar het ETE.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-v.s.b.o. d.d. 23-06-2008 (PB. 2008, no. 54). Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

- 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Eenzelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel van het examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wél mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden door het ETE.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit centraal schriftelijk examen Economie PKL eerste tijdvak 2019 kunnen maximaal 57 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit 39 vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

1 D

2 maximumscore 1

- voor de rente
- voor een doel

Andere antwoorden ter beoordeling van de docent

3 maximumscore 1

Hij kan niet op elk moment beschikken over zijn geld.

4 maximumscore 2

$$\frac{f\ 5.225,- \times 2,3 \times 64}{1200} = f\ 640,93^*$$

1

$$+ f\ 5.225,- = f\ 5.865,93$$

1

**Als met een onjuist bedrag correct is verder gerekend, 1 punt toekennen.*

Als het juiste bedrag is verkregen door een andere berekening de 2 punten toekennen.

5 maximumscore 2

De koopkracht van Marco daalt

1

want hij kan nu minder kopen dan 2 jaren geleden.

1

Woningmarkt

6 maximumscore 3

Woonlasten	Huurder	Bewoner eigen huis
Huur	X	
Electriciteitsnota	X	X
Premie inboedelverzekering	X	X
Premie opstalverzekering		X
Rente hypotheek		X

7 goed

3

5 of 6 goed

2

3 of 4 goed

1

1 of 2 goed

0

Consumentenvertrouwen

16 A

17 maximumscore 2

Factor	Economische factor
Technologische ontwikkeling	x
Vriendengroep van de consument	
Prijzen van andere goederen	x
Inflatie in een land	x
Gezinssamenstelling van de consument	

3 goed 2
1 of 2 goed 1

18 maximumscore 2

100% - 18% - 62% = 20% 1
x 740 miljard = 148 miljard 1

19 maximumscore 2

$\frac{160 - 132}{132} \times 100\% = 21,2\%$

Als met een onjuist bedrag van opgave 18 correct is verder gerekend, 1 punt toekennen

20 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:
Hoe meer mensen consumeren, hoe meer bedrijven moeten produceren; hierdoor stijgt de werkgelegenheid.

CBS

21 A

22 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:
- consumenten durven weer geld uit te geven
- de consumenten besteden meer, ook omdat hun financiële situatie gunstiger is
- consument vindt de tijd gunstiger voor het doen van (grote) aankopen

Andere antwoorden ter beoordeling van de docent

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 1 Gem. uitgaven in oktober: $(100/105) \times f\ 1.500,- = f\ 1.428,57$	1
24	maximumscore 1 Gem. uitgaven aan kleding in oktober $20\% \times f\ 1.428,57^* = f\ 285,71$	1
<i>Als met een onjuist bedrag van opgave 23 correct is verder gerekend, 1 punt toekennen</i>		
25	maximumscore 2 $(4.990 + 9.060 + 2.730)$	1
	$/ 25.740 \times 100\% = 65\%$	1

Werkloosheid

26 D

27 A

- 28 **maximumscore 1**
Een voorbeeld van een juist antwoord:
- subsidies geven aan bedrijven
 - belasting verlagen
 - banen creëren
 - cursussen laten volgen
 - pensioenleeftijd verlagen

Andere antwoorden ter beoordeling van de docent

- 29 **maximumscore 1**
Een voorbeeld van een juist antwoord:
- ervaring opdoen
 - het gevoel nuttig te zijn in de maatschappij
 - sociale contacten opdoen/hebben

Andere antwoorden ter beoordeling van de docent

30 **maximumscore 2**

	arbeidsproductiviteit neemt toe
technologische ontwikkelingen	x
het afschaffen van het btw-tarief	
scholing	x

Werken in de sectoren

31 maximumscore 1

$$100 / 20 \times f 1,46 \text{ mln} = f 7,3 \text{ mln}$$

32 maximumscore 2

$$40\% \text{ van } f 7.300.000 (7,3 \text{ mln}) = 2.920.000 \text{ mensen (2,92 mln mensen)}$$

Als met een onjuist bedrag van opgave 31 correct is gerekend 2 punten toekennen

33 D

34 maximumscore 2

Bewering	Juist	Onjuist
Technologische ontwikkeling is het gebruik van steeds meer machines en computers tijdens de productie.	x	
Door de technologische ontwikkeling zijn kapitaalgoederen steeds belangrijker in de productie.	x	
Mechanisatie is het gebruik van steeds meer computers tijdens de productie.		x

3 goed

2

1 of 2 goed

1

35 maximumscore 3

$$\text{Productie per dag } 130.000/5 = 26.000 \text{ flessen per dag}$$

1

$$\text{Arbeidsproductiviteit per dag} = 26.000/130 = 200 \text{ flessen}$$

1

$$/ 8 = 25 \text{ flessen per uur}$$

1

of

$$130 \times 8 \times 5 = 5.200$$

$$130.000 / 5.200 = 25$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Arbeidsmarkt

36 B

37 A

38 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- voor de banen die er zijn, heeft de oom niet de juiste scholing of ervaring
- er is geen vraag naar loodgieters

39 maximumscore 2

Er is hier sprake van structurele werkloosheid

1

omdat de bedrijven deze werkloosheid veroorzaken.

1

Andere antwoorden ter beoordeling van de docent